

3. REFUGI SUBTERRANI DE MASSARROJOS

RUTA TURÍSTICA PER POBLES DEL NORD - MASSARROJOS

 TURISMO DE BARRIOS

PLÀNOL GENERAL DE LA RUTA

SITUACIÓ DEL RECURS TURÍSTIC

AJUNTAMENT DE VALÈNCIA

HISTÒRIA

El Refugi de Massarrojos (**fotos 1, 2, 3 i 4**), rehabilitat en 2020 per l'Ajuntament de València, va ser directament excavat en el subsol geològic, aprofitant el substrat rocós de la zona, amb la finalitat de protegir els veïns davant els atacs aeris de la Guerra civil.

Presenta planta allargada, amb 125 m, 2 d'ample i 10 de profunditat. Compta amb dos accessos: un en la plaça del Somiador i l'altre en l'inici del carrer de Benet Bosch. Les obres del refugi van començar el 21 de maig de 1938 i van finalitzar el 23 de març de 1939, segons consta en l'arxiu municipal.

Als costats de la galeria es pot vore un banc adossat de rajoles i en un dels laterals s'obrin xicotetes habitacions. Segons pareix, una d'estes cambres era infermeria, amb un pou cego contigu, construït aprofitant una cavitat natural, i l'altra actuava com a sala de màquines.

En les parets encara podem vore part dels tubs per al sistema d'il·luminació elèctrica que no va arribar mai a completar-se, així com grans claus on es col·locaven llanternes manuals. El refugi disposava fins i tot de sistema de ventilació. Tenia capacitat per a 230 persones.

Encara que va quedar inacabat, es va mantindre fins al final de la Segona Guerra Mundial per si el poble patia la invasió aliada; posteriorment, abans de ser tapiat fins a la seua recuperació, es va utilitzar com a plantació de xampinyons.

INFORMACIÓ GENERAL

Adreça:

Plaza del Somiador

Per a visites al refugi: museos@valencia.es, *vlcmuseuseducatiu2@valencia.es

ACCESSIBILITAT

Accés: L'accés al refugi es realitza mitjançant escales.

FOTOS 1 i 2. Interior del refugi subterrani de Massarrojos (fotos: cultural.valencia.es).

FOTOS 3 i 4. Accés al refugi subterrani de Massarrojos (fotos: Juan José Villanueva).

